

Vantaan Energia Oy

Vantaan Martinlaakson voimalaitosalueelle sijoittuva lämpöenergian kausivarastohanke, Varanto 2, Vantaa

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA-menettely) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA

HANKE JA HANKKEESTA VASTAAVA

Vantaan Martinlaakson voimalaitosalueelle sijoittuva lämpöenergian kausivarastohanke, Varanto 2, Martinlaakso, Vantaa

Hankkeesta vastaava on Vantaan Energia Oy ja heidän konsulttinaan on toiminut AFRY Finland Oy.

ASIAN VIREILLE TULO

Vantaan Energia Oy on 17.12.2024 pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta päätöstä siitä, edellyttääkö edellä kuvattu hanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA). Hankkeesta vastaava toimitti samassa yhteydessä YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Vantaan Energia Oy:n lämpöenergian kausivarasto -hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Hankkeen ja sen ympäristövaikutusten kuvaus sekä asian käsittely ja ELY-keskuksen ratkaisun perustelut on esitetty seuraavassa.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Vantaan Energia Oy on toimittanut Uudenmaan ELY-keskukseen seuraavat hanketta kuvaavat asiakirjat 17.12.2024:

- Vantaan Martinlaakson voimalaitosalueelle sijoittuva lämpöenergian kausivarastohanke, Varanto 2. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarveharkinta
- Liite 1 Lämpövaraston pohjapiirustus 1:4000 (VE1 ja VE2)
- Liite 2 Varanto 1 hankkeen YVA-päätös
- Liite 3 Asemakaavaote (2 kpl)

Vantaan Energia Oy suunnittelee Vantaan Martinlaakson voimalaitoksen alueelle, sekä Kehä III:n ja Vehkalan täyttömäen alle lämpöenergian kausivarastoa. Hankkeessa suunnitellaan louhittavan kallioluolasto noin 100–140 metrin syvyyteen maanpinnasta lämpöenergian kausivarastointia varten. Varaston tilavuus tulisi olemaan maksimissaan noin 900 000 m³ ja louhintatilavuus kokonaisuudessaan noin 1 150 000 m³. Varastoon säilötään vesijohtovettä, jonka lämpötilamuutokseen saadaan varastoitua energiaa kaukolämpökierron avulla. Varastossa olevan veden lämpötila olisi välillä 40–145 °C. Suunniteltu varastointikapasiteetti on maksimissaan noin 90 GWh, jonka avulla pystytään korvaamaan noin 200 GWh biomassan polttoa vuositasona.

Parhaaksi soveltuva sijaintipaikka on osin Kehä III:n alla Vantaan Martinlaaksossa, osin Vehkalan täyttömäen ja osin Vantaan Energian voimalaitoksen alueella Varistossa. Hankevaihtoehto todettiin esiselvityksessä toteuttamiskelpoiseksi. Hankkeen esiselvitysvaihtoehdossa tarkasteltiin lisäksi mm. Vantaan Petikonmäen aluetta, mutta Martinlaakson alue todettiin hankkeen tarpeisiin soveltuvammaksi. Hankkeeseen liittyvät itse varaston lisäksi kaukolämmön siirtoputken rakentaminen Vantaan Energian Martinlaakson voimalalta, liittyminen sähköverkkoon Martinlaakson voimalaitoksen alueella tai Variston sähköasemalta sekä rakentamisen aikainen varaston täyttäminen vesijohtovedellä, jonka liittymispaikka on Martinlaakson tai Variston alueella.

HANKKEESTA VASTAAVAN ARVIO YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA

Rakentamisen aikaiset vaikutukset

Hanke vaatii asemakaavamuutoksen ja mahdollisesti maanalaisen asemakaavan. Hanke ei ole ristiriidassa maakuntakaavan tai yleiskaavan kanssa. Rakentaminen ei aiheuta rajoituksia alueen maankäyttöön, sillä

maanpäälliset toiminnot sijoittuvat jo yhdyskuntateknisen huollon käytössä olevalle alueelle.

Rakentaminen aiheuttaa merkittävän liikennelisyksen Kehä III:n ja Raappavuorentien liittymään louheen (1 000 000 kuutiota) kuljetuksiin liittyen. Hanke voi vaikuttaa liikenteen sujuvuuteen ja liikenneturvallisuuteen liittymän kohdalla. Kehä III ajoneuvomääriin suhteutettuna hankkeen rakentamisen aikainen liikenne aiheuttaa vain hyvin vähäisen lisäyksen.

Rakentamisen aiheuttamat melu- ja värinävaikutukset eivät merkittävästi ulotu lähimpiin asuttuihin kiinteistöihin, aivan lähintä asuntoa lukuun ottamatta.

Louhinnan kesto on 3–4 vuotta, ajotunnelin osalta noin puoli vuotta. Kallion poraus ja räjäytykset sekä ajotunneleiden rakentaminen aiheuttavat viihtyvyshäiriöitä rakentamisen aikana, mutta lähialueella ei ole kuin yksi asuinkiinteistö. Kalliovaraston louhintaa ja louheen ajoa pyritään tekemään ympärivuorokautisesti jokaisena viikon päivänä.

Vaikutukset kalliooperään voidaan arvioida kalliotilan koon vuoksi merkittäviksi. Hankkeen rakentamisvaiheessa aiheutuu merkittäviä vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön kallion louhinnan kautta.

Vedenotto varaston täytön aikana tapahtuu vesijohtoverkosta. Hankkeella ei ole vaikutusta pintavesiin tai lähialueiden vesitasapainoon.

Hankkeella ei ole vaikutuksia pohjoisosassa sijaitsevan luo-alueen suojeluarvoihin.

Toiminnan aikaiset vaikutukset

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä kielteisiä ympäristövaikutuksia toiminnan aikana, sillä varasto sijaitsee niin syvällä kalliooperässä. Syvällä olevasta luolasta ei aiheudu merkittävää lämpötilamuutosta pintaan asti tehdyn mallinnuksen perusteella. Lämmitysvaiheessa luola aiheuttaa maan kohoamista luolan yläpuolella luokkaa 1–4 cm. Kohouma on laaja-alainen ja reunoiltaan loiva. Kohoumalla ei ole vaikutusta rakentamiseen eikä kallioluolien yläpuolelle ole kaavoitettu toiminnasta häiriytyvää maankäyttöä.

Ajotunneleiden suuaukot sekä maanpäällinen tekninen rakennus aiheuttavat vaikutuksia maisemaan, mutta vaikutukset rajoittuvat yhdyskuntateknisen huollon alueen sisälle.

Hankkeessa rakennetaan kaukolämmön siirtoputki Vantaan Energian lähimmästä kaukolämpöverkon liittymäpisteestä, joka on Martinlaakson voimalaitosalue. Kaukolämpöverkkoon liittyvän putken aiheuttama Raappavuorentien alitus tehdään normaalimenetelmin kaivamalla tie

poikki. Liikennejärjestelyt hoidetaan silloilla, jolloin liikennehaitta minimoituu ja tie on työn ajan liikennöitävissä.

Hanke ei heikennä lähialueen asukkaiden elinalueiden viihtyvyyttä tai heikennä heidän terveyttään.

Merkittäviä myönteisiä vaikutuksia syntyy Uudenmaan alueen mittakaavassa, kun varastoidulla energialla korvataan polttamalla tuotettua lämpöä.

Rakentamisen aikaisten haittojen ehkäisykeinojen suhteen on tärkeää kerätä tietoa ympäristön ominaisuuksista, ympäristövaikutuksista sekä alueen asianosaisilta ja näin mahdollistaa hankkeen mahdollisimman sujuva toteuttaminen välttämällä sidosryhmäristiriidat ja merkittävät rakentamisen aikaiset haitat.

Hankkeesta vastaava näkee YVA-menettelyn tarpeelliseksi erityisesti viranomais- ja sidosryhmäneuvotteluiden helpottamiseksi YVA-menettelyn vakiintuneiden käytäntöjen kautta sekä hankkeen tarkempien ympäristövaikutusten selvittämiseen järjestelmällisesti.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Hankkeesta ei kuultu viranomaisia. Ennen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskevan päätöksen tekemistä on arviointimenettelyn tarpeesta kuultava asianomaisia viranomaisia, ellei tämä ole ilmeisen tarpeetonta (YVA-laki, 13 §). Hanketoimija on ilmoittanut katsovansa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeelliseksi ja on jo käynyt hankkeesta keskusteluja alueen viranomaisten kanssa. Alustavien keskustelujen ja aiemman lämpöenergian kausivarastohankkeen menettelyn perusteella ELY-keskus katsoi jo varhaisessa vaiheessa, että on perusteltua edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tässäkin hankkeessa. Menettelyn keventämiseksi ELY-keskus katsoi, että viranomaisten kuulemiskierros on tässä tapauksessa ilmeisen tarpeetonta.

ELY-KESKUKSEN RATKAISUN PERUSTELUT

Vantaan Energia Oy:n lämpöenergian kausivarasto -hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

YVA-menettelyn soveltaminen hankeluettelon perusteella

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteessä 1 olevassa hankeluettelossa.

Lämpöenergian kausivarasto -hanke ei ominaisuuksiltaan suoraan vastaa mitään hankeluettelon hankkeista.

YVA-menettelyn soveltaminen yksittäistapausharkinnan perusteella

YVA-menettelyä sovelletaan YVA-lain 3 §:n 2 momentin perusteella myös hankeluettelon soveltamisalaan kuulumattomaan hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen YVA-lain liitteessä 1 mainittujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Mitään hanketyyppejä tai kokoluokkaa ei ole ennakolta poissuljettu arviointimenettelyn soveltamisalasta. Soveltamisalan lähtökohtana ovat todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset.

Lämpöenergian kausivarasto -hankkeen merkittävimmät vaikutukset ovat rakentamisen aikaisia vaikutuksia. Toiminnan aikaiset vaikutukset ovat olemassa olevan tiedon perusteella vähäisiä, mutta niihin liittyy myös paljon selvitettäviä asioita ja sitä myötä riskitekijöitä. Rakentamisen aikaiset merkittävät vaikutukset liittyvät maa- ja kiviainesten käsittelyyn ja kuljetukseen sekä näistä aiheutuviin mahdollisiin melu-, värinä- ja ilmanlaatuvaikutuksiin.

Maa- ja kiviainesten käsittely ja kuljetus

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että hankkeen rakentamisen aikaisesta maa- ja kiviainesten käsittelystä ja kuljetuksesta voi syntyä sellaisia laadultaan ja laajuudeltaan merkittäviä vaikutuksia, jotka ovat verrattavissa YVA-lain liitteessä 1 olevan hankeluettelon tarkoittamien hankkeiden ympäristövaikutuksiin (mm. melu, pöly ja liikenteen vaikutukset), liittyen lähinnä otettavan aineksen määrään. Hankkeen vaatima louhintamäärä on kokonaisuudessaan noin 1 150 000 m³ltr. Jos louhinta kestää 3–4 vuotta, otettava ainesmäärä on noin 287 500–383 330 m³ vuodessa. Hankeluettelon kohdassa 2 b) määritellään YVA-menettelyssä arvioitavaksi kiven, soran tai hiekan otto -hankkeet, kun otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa. Vuosittaisen ottomäärän suhteen hankkeen koko ylittää hankeluettelossa määritellyn alarajan. Vaikka louhinta tapahtuu pääosin maan alla, aiheutuu louhinnasta silti merkittäviä vaikutuksia.

YVA-lain yksityiskohtaisten perustelujen mukaan kiven, soran tai hiekan otolla tarkoitettaisiin lähtökohtaisesti maa-aineslain mukaista ottamista. Kohta ei tarkoittaisi rakentamisen yhteydessä tehtävää maanrakennustoimintaa eikä maanalaista rakentamista. Tässä kohtaa viitataan maa-aineslain 2 §:n 2) kohtaan: lakia ei sovelleta rakentamisen yhteydessä irrotettujen ainesten ottamista ja hyväksikäyttöä, kun toimenpide perustuu viranomaisen antamaan lupaan tai hyväksymään suunnitelmaan. Lisäksi lain perusteluissa esitetään, että ympäristövaikutukset aiheutuvat hankkeen pinta-alan lisäksi ottamisen määrästä (mm. melu, pöly, tärinä ja liikenteen vaikutukset). YVA-menettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, hankeluettelossa mainittujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Rakentamisen aikaiset liikenteelliset vaikutukset

Kehä III:n ajoneuvomääriin suhteutettuna hankkeen rakentamisen aikainen liikenne aiheuttaa suhteellisen vähäisen lisäyksen liikennemääriin, mutta liittymää tarkastellessa lisäys on merkittävä. Kehä III on vilkkaimmin liikennöity TEN-T verkoston tieyhteys Suomessa sekä lisäksi tieliikennedirektiivin alainen tie. Kehä III:n merkitys liikenteen sujuvuudelle on merkittävä. Hanke voi vaikuttaa merkittävästi liikenteen sujuvuuteen ja liikenneturvallisuuteen erityisesti liittymän kohdalla. Yhden liittymän ongelmat heijastuvat usein laajemmalle alueelle ruuhkautumisen kautta. ELY-keskus katsoo, että hankkeen liikenteelliset vaikutukset voivat olla merkittäviä.

Melu, tärinä

Lämpövaraston rakentaminen aiheuttaa erityisesti poraamisesta ja räjäyttämisestä syntyvää runkomelua ja tärinää. Melun, tärinän tai runkomelun osalta hanke sijoittuu niin, että lähtökohtaisesti mahdolliset haittavaikutukset jäävät vähäisiksi. Asutus ja herkät kohteet sijoittuvat kohtuullisen kauaksi hankkeesta. Rakentamisella voi olla vaikutuksia teollisuus- ja toimistorakennuksiin, mutta niiden sietokynnys on korkeampi. Runkomelun lisäksi liikenteen aiheuttama melu kasvaa erityisesti ajotunnelien läheisyydessä.

Toimitetussa aineistossa viitataan hankkeen teknisen kuvauksen osalta aiemman lämmön kausivarastohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen, jonka mukaan kausivarastosta ei aiheudu käytönaikaista melua tai tärinää.

Epävarmuustekijät

Hanke on Suomessa mittaluokaltaan poikkeuksellisen suuri, eikä vastaavista hankkeista ole vielä käytönaikaista kokemusta ja edellisen vastaavan hankkeen rakentaminen on vasta aloitettu. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että hankkeen toteuttamiseen liittyy tiedollista epävarmuutta ja sitä myötä riskejä, jotka osaltaan puoltavat ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista hankkeessa.

JATKOTOIMENPITEITÄ JA SUOSITUKSIA

Maa-aineksen, louheiden ja mahdollisten murskeiden jatkokäyttö kannattaa suunnitella ajoissa kiertotalousperiaatteella. Maa-aines- sekä louhe- ja murskemassojen sijoittaminen, välivarastointi ja käsittely sekä näiden toimenpiteiden luvantarve ja lupamenettely (huomioitava myös mahdollisten valitusten vaikutus aikatauluun) tulee selvittää ajoissa, ja siinäkin huomioida kiertotalouden periaatteet.

Mahdollisia pitkäaikaisia vaikutuksia kallioperään ja pohjaveteen on syytä selvittää tarkemmin sekä arvioida mahdollisia riskejä ja tarvittavia lieventämistoimia.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 2, 3, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 §

Hallintolaki (434/2003): 34, 60 §

MUUTOKSENHAKU**Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus**

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään todisteellisena tiedoksiantona VismaSign-palvelun kautta hankkeesta vastaavalle.

Uudenmaan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Uudenmaan ELY-

keskuksen verkkosivuilla ja ilmoitus kuulutuksesta julkaistaan Vantaan kaupungin verkkosivuilla.

Päätös julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/yva-paatokset/ "Muut hankkeet" -toimialan päätöksissä.

Päätös lähetetään tiedoksi sähköisesti Vantaan kaupungille.

LISÄTIEDOT

Ylitarkastaja Henna Seppälä, etunimi.sukunimi(a)ely-keskus.fi, puh. 0295 021 388

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Henna Seppälä ja ratkaissut ylitarkastaja Annukka Engström.

Liitteet	Valitusosoitus hankkeesta vastaavalle
Jakelu	Hankkeesta vastaava
Tiedoksi	Vantaan kaupunki, kaavoitus ja ympäristönsuojelu

Tämä asiakirja UUELY/22076/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/22076/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Seppälä Henna 06.02.2025 14:58

Ratkaisija Engström Annukka 06.02.2025 14:58